

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

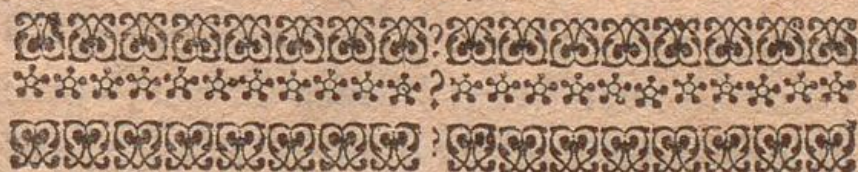
Johannis Sleidani De Quatuor Summis Imperiis Libri Tres

Sleidanus, Johannes

Frankfurt a.M., 1683

Illustrissimo Principi, Eberhardo, Duci Wirtembergico Et Teckio,
Comitiq[ue] Mompelicardii, Johannes Sleidanus S.P.D.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-65507](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-65507)

ILLUSTRISSIMO
PRINCIPI,

EBERHARDO,
DUCI WIRTEMBER-
GIGO ET TECKIO,
Comitiq; Mompelicardii,

JOHANNES SLEIDANUS

S. P. D.

Uum ordinis ve-
stri maximum sit orna-
mentum, *Dux Eber-*
harde, literatura vel
mediocris, *tum illa sa-*
nè qua res gestas omnium atatum in se com-
plectitur, inprimis conditioni Vestrae con-
venit; Et apud nos quidem, qui Christi

A 7 no-

nomen profitemur, primum in eo genere
 locum sibi vendicant Biblica scripta, quæ
 & originem tradunt humani generis, &
 DEI voluntatem ostendunt, & misericordiæ
 simul ac iræ divinæ plurima nobis documen-
 ta subministrant. Ab iis proximè cognosci
 debet, quicquid de reliquis gentibus memo-
 riæ proditum est. Nihil enim propemodum
 evenire possit, cujus non extet, & jam olim
 aliqua proposita sit effigies; qua quidem in
 re permagnum habent adjumentum atque
 subsidium, qui rempublicam gerunt, si par-
 tem hanc eruditionis non negligant. Com-
 modissima autem est illa ratio, quæ totum
 hujus mundi curricula in *quatuor Impe-*
ria partitur. Ad *primum* quod attinet, desti-
 tuimur libris necessariis, & præter Sacra Scri-
 pturam ferè nihil habemus fide dignum, aut
 quo nisi possimus. Fuit haud dubiè seculum
 illud prorsus Heroicum, & rebus excellen-
 tibus ac memoratu dignis admodum illu-
 stre: Sed quota pars eorum ad nos dema-
 navit? Semiramis celebratur & Babylon
 & Sardanapalus, nec aliud ferè quicquam:
 Illud

Illud autem horrendum, & quo nullum fuit unquam magis terrificum aut triste spectaculum editum in uno aliquo homine, quod ipse de se Nabuchodonosor commemorat, ut est apud Danielelem, quis attigit? Tantâ videlicet potentiâ regem & Monarcham efferari, dejici regno, profligari sedibus avitis, extrudi foras, ab hominum societate removeri, mutatâ naturâ pasci cum cæteris animantibus, & in belluam prorsus degenerare? Simpliciter quidem ista narrantur ibi: sed quô terrore percussos esse credimus, qui divinæ majestatis & iræ documentum hoc tam luctuosum viderunt? Paucis ergò percurritur *Assyrium* vel *Babylonicum Imperium*, quod intra sacrarum literarum cancellos planè sit consistendum, reliqua verò *tria*, quæ sequuntur, *Græcum* imprimis atque *Romanum* valdè sunt authorum scriptis illustrata, quos inter præcipuum locum obtinent, *Græci* quidem, *Herodotus*, *Thucydides*, *Xenophon*, *Polybius*, nam alii, quorum Cicerò meminit, *Pherecydes*, *Hellanicus*, *Acusilas*, *Philistus*, *Agathocles*, *Theopom-*

pompus, Ephorus, Callisthenes, Timæus, Clitarchus, Silenus interierunt: *Latini* verò, qui priscam scripserunt historiam Romanam, quos & Cicero nominat, desiderantur etiam, Annales Pontificum, Fabius Pictor, M. Portius Cato, L. Piso, Cælius Antipater, C. Vannius, Vennonius, Clodius, Alellio, Accius, L. Sisenna. Nimirum hi sunt, è quibus conflavit suum opus, maximâ sui parte mutilatus, *T. Livius*, & hoc superior, *Salustius*, imperfectus & ipse. Cicero quidem scribendi genus hoc non tractavit, sed tamen in eo versatus est diligentissimè, sicut ipsius libri demonstrant, qui passim tincti sunt atque respersi totius antiquitatis memoria: Sed & temporis fuit observantissimus, ita quidem, ut & rerum & personarum ætates ordine possint ex eò cognosci. Nam alioqui tenebricosum est, quicquid in litteras refertur. Et quia dicere solebat, *historiam scribere, præsertim ut Græci, maximè esse oratorium*, idcirco Pomponius Atticus eum ad hanc scripturam hortatur, dum & illam literis
Lati-

Latinis abesse queritur, & ipsum efficere
 posse dicit, ut in hoc etiam genere Roma
 Græciæ non cedat. Et quidem commen-
 tarium sui consulatus Græcè composuit, ac
 Latinum inchoavit, ut ait ipse. Nam
 valdè cupiebat illum suum annum celebrari
 scriptis aliorum: adeò quidem, ut si ces-
 sarent illi, non se de futurum sibi, deque sei-
 pso scripturum esse diceret. *C. Caesar* de
 suis ipse rebus tantum agit, nec à priscis illis
 quicquam est mutuatus. Tunc etiam fuit
Diodorus Siculus, & aliquanto pòst *Dio-
 nysius Halicarnassæus*: inde *Plutarchus*,
Suetonius, *Cornelius Tacitus*, *Appianus*,
Herodianus, *Trogus Pompejus*, *Ælia-
 nus*, *Q. Curtius*: verum ex ipsis etiam non-
 nulli, vel omninò, vel bona sui parte per-
 ierunt. Ab his extiterunt alii complures,
 qui sui quisque temporis, aut etiam populi,
 profecuti res gestas, ad hanc nostram usque
 memoriam pertingunt. Et hi quidem
 cognoscendi sunt omnes, aut certè bona
 pars eorum, ut ea, quæ requiritur, fa-
 cultas comparetur. Cognoscendi sunt au-
 tem

tem, alii propter ipsam rem, alii propter rem simul & stylum seu genus orationis: quo quidem in ordine primum locum solus propè sibi jure vendicat inter Latinos, C. Caesar. Nihil est enim eò purius, nihil elegantius: & non solùm paulò posteriores, verùm etiam æquales omnes venustate sermonis longè superavit. Præter eos, de quibus dictum est, evolvendi etiam sunt *Ecclesiastici*, qui vel conversionem religionis, vel afflictiones piorum, vel Conciliorum & antistitum leges atque decreta perscribunt. Et quia regnum Pontificium in sacris literis prænunciatur, investigandum etiam est ejus initium, progressus & incrementum, ut cum iis notis atque signis, quæ scriptura delineavit, conferri possit. Sed quia varium est, & multiplex, & impeditum hoc totum quod diximus argumentum, latissimeque campus iste patet, neque brevi aliquo tempore percurri potest, methodò quâdam studiis juvenilibus consulendum est, quoad facti grandiores, per omne genus authorum, suo Marte, quod ajunt, & liberè vagari

gari possint. Et hac quidem de causa scri-
 ptionem hanc suscepi, quò videlicet ætas
 illa formam aliquam habeat atque nota-
 tionem eorum, quæ discenda sunt, quam
 intereà veluti filum aliquod sequatur,
 dum sensim adolescat in literis, & eò pro-
 ficiat, ut hæc abjicere possit atque conte-
 mnere. Nec enim, ut his contenti sint,
 aut intra fines istos maneant, eò scripsi;
 verùm, ut gustum aliquem percipiant fu-
 turæ lectionis, & varietate rerum invita-
 ti magis excitentur ad perlustrandum ali-
 quando scriptores illos atque libros, un-
 de sunt ista desumpta. *Cùm autem ad eos,*
qui regendis populis præficientur, hoc studii
genus propriè pertineat, ut initiò dictum
 est, ætati simul & conditioni tuæ conve-
 nienter me facturum putavi, *Dux Eberar-*
de, si tibi lucubratiunculam hanc meam
 impertirem: quo per Te tuasque ma-
 nus, ut ita dicam, reliqua juvenus fru-
 ctum ejus aliquem perciperet, si ta-
 men ullus percipi potest. Quanquam e-
 nim in Te formando & erudiendo nihil
 ad summam diligentiam reliqui faciunt
 orna-

ornatissimi viri, doctores tui, *Johannes Sigismundus*, & *Sebastianns Coccinus*, tamen ut in hortuli cultura, quem exquisitum variisque flosculis depictum esse volumus, non solemus aspernari plantulas & herbas aliunde nobis allatas, ita quoque non ingratum futurum spero, quod ad ingenii tui fundum excolendum à me defertur munusculum, & tantisper quidem defertur, solummodò dum assumpto robore, sicut antea dictum est, ipse per apertos campos & loca virentia volitare possis & exspatiari: Qua quidem in re domesticum Tibi præluceat exemplum Patris Tui, laudatissimi principis, virtus, qui splendorem generis elegantia doctrina non mediocriter auxit & ornavit: & quod præcipuum est, hanc ipsam facultatem ad eum finem confert, quem oportet, nimirum ut nomen DEI celebretur, ut Ecclesiæ simul & Scholæ benè constituentur, ut piis doctoribus alimenta subministrentur, & discipulis etiam non desit, quo vitam tolerent. Hoc enim officium in primis ab ordine vestro DEUS requi-

requirit: & sicut illius neglectum gravibus
 pœnis ulciscitur, ita quoque maximis donis
 remunerat illos, qui sese fideles in eo præ-
 bent dispensatores. Commemorari au-
 tem possint nominatim illustrissimi parentis
 Tui multa pietatis, constantiæ, fortitudinis
 documenta: sed hæc olim suo tempore co-
 piosius tractata leges, ac propria nobilitatis
 ornamenta cognosces. Nam qui bonis in-
 geniis ita favet, quomodo fieri potest, ut
 non ab iis, quem meretur, fructum ali-
 quando ferat gratitudinis, & ad posteritatẽ
 celebretur? Cùm igitur & sui loci dignita-
 tem, & injunctum à DEO sibi munus intelli-
 gat, primam hanc voluit esse curam, ut
 inde à teneris & mollibus annis ad pietatem
 atque literas animus tuus informaretur: &
 qui sensus est atque stimulus amoris pater-
 ni, nihil ei possit evenire jucundius, quàm
 si industriâ tuâ superari suam videat expe-
 ctationem. Hanc autem in partem & tuâ
 Te sponte propendere, quantum hæc æ-
 tas ferre potest, & Præceptores quoque
 tuos diligenter invigilare, nihil addubito.

Qua-

os)o(do

Quamobrem perge bonis auspiciis, *Eberarde Princeps*: & cum sis ad gerendam Rempublicam natus, ea præsidia tibi compares, quæ & perpetua sunt, & certam opem adferunt, & laborem, qui tibi subeundus erit quandoque, gubernanti Provinciam a vitam non modò sublevant, sed facilem quoque reddunt atque suavem. Vale. Argentorati, Anno salutis
M D LVI.

JOHAN-